

POTILASOPAS

INSTANYL®-lääkkeen käyttöön (fentanyylisitraatti)

Monta annosta sisältävä nenäsumutepullo

Luku 1: Syöpä ja kivut

3

- Miten syöpäkipu eroaa muusta kivusta?
- Mitä tarkoitetaan termillä läpilyöntikiput?
- Mistä tiedän, onko minulla läpilyöntikipuja?
- Mitä tapahtuu, jos minulla ilmenee läpilyöntikipuja?
- Miten voin keskustella syöpäkipuistani lääkärin kanssa?

Luku 2: Mitä Instanyl® on? Miten sitä käytetään?

5

- Mitä minun on tiedettävä Instanyl®-lääkkeen käytöstä?
- Miten Instanyl®-lääkettä säilytetään?
- Miten hävitän Instanyl®-pakkaukset?
- Miten minun tulee käyttää monta annosta sisältävää Instanyl®-nenäsumutepulloa?
 - Miten avaan lapsiturvallisen laatikon?
 - Miten suljen lapsiturvallisen laatikon?
 - Uuden Instanyl® nenäsumutepullon käyttöönotto
 - Ennen jokaista käyttökertaa
 - Monta annosta sisältävän sumutepullon käyttö
 - Jokaisen käyttökerran jälkeen
 - Jos Instanyl®-sumutteen kärki on tukossa tai se ei muuten toimi asianmukaisesti
- Annos seuranta kortti
 - Miten tiedän montako annosta olen käyttänyt?
 - Mistä annos seuranta kortteja saa?
 - Miten täytän annos seuranta korttia?

Luku 3: Instanyl®: Edut ja riskit

11

- Miksi on niin tärkeää seurata lääkärin antamia ohjeita liittyen Instanyl®-lääkkeen käyttöön?
- Miten voin vähentää lääkkeiden käyttöön liittyviä riskejä, kun kärsin syöpäkipuista?
- Minkälaisia haittavaikutuksia Instanyl®-lääke voi aiheuttaa?
- Miten tiedän, tuleeko minun olla huolissani mahdollisesta opioidien vääränlaisesta käytöstä, väärinkäytöstä tai riippuvuudesta?
- Miten voin välttää vääränlaiselta Instanyl®-lääkkeen käytöltä ja riippuvuudelta?
- Instanyl®-lääkkeen käyttöön liittyvien riippuvuusongelmien riskiä voi kaikista parhaiten välttää noudattamalla seuraavia ohjeita
- Miten minun tulee keskustella Instanyl®-lääkkeen haittavaikutuksista, vääränlaisen käytön ja väärinkäytön tai riippuvuuden riskeistä lääkärin kanssa?
- Huomautus syöpäpotilaan hoitajalle

Miten syöpäkipu eroaa muusta kivusta?

Syöpäpotilailla kipu voi heikentää elämänlaatua. Kipu voi johtua itse syövästä, mutta se voi myös aiheutua syöpähoidoista tai muista syöpään liittyvistä ongelmista. Tietyt kivut eivät liity syöpään mitenkään.

Lääkärit saattavat luokitella kivut kroonisiksi tai akuuteiksi. Krooninen kipu on kipua, joka jatkuu yli 3 kuukauden ajan. Krooninen kipu voi olla jatkuvaa, tai se voi tulla ja mennä. Akuutti kipu on kiputila, joka jatkuu lyhyemmän aikaa kuin 3 kuukautta. On tärkeää, että lääkäri saa selville kipujesi laadun ja syyn, jotta hän voi määrätä sinulle juuri oikeanlaisen hoidon.

Syöpäkipuja voi olla vaikeaa kuvailla, etenkin jos ne ovat kovia. Tämä johtuu syöpäsairauden käyttäytymisestä elimistössä. Perheesi ja ystäväsi eivät ehkä ymmärrä tilannettasi ja sitä, että saatat tarvita lisäapua heiltä selvitäksesi kivun vaikutuksista elämääsi.

Jokaisen potilaan kivut ovat täysin yksilölliset. Kivun määrä voi riippua syöpätyypistä, syövän sijainnista, sen vaiheesta sekä niistä hoidoista, joita sinulle annetaan.

Mitä tarkoitetaan termillä läpilyöntikipu?

Joillakin syöpäpotilailla kipu on koko ajan läsnä. Tätä kutsutaan taustakivuksi (tai krooniseksi syöpäkipuksi). Lääkäri tulee määräämään sinulle lääkettä, jonka tarkoituksena on pitää tämä kipu suunnilleen samalla tasolla koko ajan.

Läpilyöntikipuksi puolestaan kutsutaan kipua, joka tuntuu jatkuvaa taustakipua pahemmalta. Et välttämättä tiedä milloin läpilyöntikipuja voi ilmaantua. Tämä voi estää sinua tekemästä sitä, mitä sinun pitäisi tehdä tai mitä haluaisit tehdä.

Läpilyöntikipua ja taustakipua hoidetaan eri tavalla.

Mistä tiedän, onko minulla läpilyöntikipuja?

Läpilyöntikiput:

- ovat yleensä voimakkuudeltaan kohtalaisia tai vaikeita.
- alkavat usein nopeasti (kivun täysi voimakkuus saavutetaan joskus jo muutamien minuuttien kuluessa).
- kestävät usein suhteellisen lyhyen ajan (voivat mennä ohi jopa noin 30 minuutissa).

Kerro lääkärille, jos koet kipua, joka ei pysy hallinnassa nykyllä lääkintäsi avulla. Sinulla saattaa olla ns. läpilyöntikipua. Vaihtoehtoisesti lääkärin on ehkä varmistettava, että taustakivulääkityksesi on edelleen asianmukainen ja riittävä.

Mitä tapahtuu, jos minulla ilmenee läpilyöntikipuja?

Läpilyöntikiput hoidetaan usein säännöllisellä lääkityksellä. Kipu ei välttämättä pysy tällä lääkityksellä kokonaan poissa, mutta se saadaan hallintaan ja se pysyy suunnilleen samalla tasolla koko ajan.

Potilaat, joilla ilmenee läpilyöntikipuja, saattavat tarvita ns. lyhytvaikutteisia opioideja säännöllisen lääkityksensä lisäksi. Näitä lääkkeitä kutsutaan joskus myös nopeavaikutteisiksi opioideiksi (opioideiksi, joiden vaikutus alkaa nopeasti). Nämä antavat nopean kivunlievityksen, ja ne ovat yleensä hyvin vahvoja lääkkeitä.

Instanyl® kuuluu ns. lyhytvaikutteisiin, läpilyöntikipun hoitoon käytettäviin opioideihin. Tämä lääke on tarkoitettu ainoastaan aikuisille, jotka jo käyttävät opioideja syöpänsä aiheuttamien taustakipujen hoitoon. Käänny lääkärin puoleen, jos sinulle on määrätty Instanyl®-lääkettä, mutta edellä mainitut ehdot eivät kuvaa sinun tilannettasi.

Miten voin keskustella syöpäkipuistani lääkärin kanssa?

Syöpäkipujen kuvaaminen lääkärille voi tuntua vaikealta. Lääkärin käytössä saattaa olla asteikko, jonka avulla voit kuvailla kipua numeroiden tai kuvien avulla. Lääkäri voi myös käyttää ns. kipukyselyä apunaan löytääkseen juuri sinulle sopivan hoitovaihtoehdon.

Haluat ehkä pitää kirjaa kokemistasi kivuista. Kuvaile kiputuntemuksiasi mahdollisimman tarkkaan lääkärille. Omissa muistiinpanoissasi voisit pyrkiä vastaamaan mm. seuraaviin kysymyksiin:

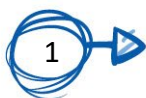
- Milloin kipu alkoi?
- Missäpäin kehoa kipu tuntuu?
- Miten voimakas kipu on?
- Miten kauan kipukohtaus kesti?
- Miten usein kipua ilmenee?
- Mikä lievittää tai pahentaa kipua?

Näytä muistiinpanosi lääkärille ja keskustele kivuistasi hänen kanssaan. Yhdessä voitte saada läpilyöntikipusi hallintaan. Pyydä ystävä tai perheenjäsen/sukulainen tulemaan kanssasi lääkärin vastaanotolle. He voivat tehdä muistiinpanoja ja varmistaa, että muistat keskustella kaikista olennaisista seikoista.

MITÄ INSTANYL® ON? MITEN SITÄ KÄYTETÄÄN?

Instanyl® on aikuisille, läpilyöntikivuista kärsiville potilaille tarkoitettu lääke. Muista, että läpilyöntikivuilla tarkoitetaan kipuja, jotka tuntuvat pahemmilta kuin ne taustakivut, joita säännöllisesti otettavasta opioidilääkityksestäsi huolimatta saatat kokea suurimman osan ajasta.

Voit käyttää Instanyl®-lääkettä ainoastaan, jos:

olet vähintään 18-vuotias ja sairastat syöpää, **JA**

käytät opioidilääkkeitä taustakipujesi hoitoon, **JA**

sinulla ilmenee tilapäisiä, taustakipua pahemmilta tuntuvia syöpäkipuja, **JA**

lääkäri tai apteekkihenkilökunta on näyttänyt, miten sinun tulee käyttää Instanyl®-lääkettä.

Jos mikä tahansa edellä olevista **ei kuvaa** juuri sinun tilannettasi, sinun on keskusteltava asiasta lääkärin kanssa. Mikäli sinulla on jotain kysyttävää Instanyl®-lääkkeestä, käänny lääkärin tai apteekkihenkilökunnan puoleen.

HUOM.: Älä käytä Instanyl®-lääkettä minkään muun kuin syöpäkipusi hoitoon.

Mitä minun on tiedettävä Instanyl®-lääkkeen käytöstä?

On tärkeää, että noudatat lääkärin antamia ohjeita Instanyl®-lääkkeen käytöstä.

Annostele 1 suihkaus (1 annos) Instanyl®-lääkettä läpilyöntikipukohtausta kohden.

- Jos kipu on läsnä vielä 10 minuutin kuluttua, voit ottaa vielä 1 suihkauksen saman läpilyöntikipukohtauksen hoitoon.

Eri läpilyöntikipukohtausten hoidon välissä on oltava vähintään 4 tuntia.

Yhden vuorokauden aikana saa hoitaa korkeintaan 4 läpilyöntikipukohtausta.

Jos koet tarvitsevasi Instanyl®-lääkettä edellä mainittua useammin, kysy neuvoja lääkäriltä. Hänen on ehkä muutettava muuta kipulääkitystäsi.

Poikkeustapauksessa Instanyl®-lääkettä voi käyttää läpilyöntikipukohtaukseen, joka ilmenee ennen kuin 4 tuntia on kulunut edellisestä Instanyl®-annoksesta, mutta tällöinkin annosvälin on oltava vähintään 2 tuntia.

MITÄ INSTANYL® ON? MITEN SITÄ KÄYTETÄÄN?

Jos sinulla säännöllisesti ilmenee läpilyöntikipukohtauksia tiheämmin kuin 4 tunnin välein, tai jos sinulla on yli 4 läpilyöntikipukohtauksia vuorokaudessa ja koet, että tarvitsisit Instanyl®-lääkettä useammin kuin mitä edellisellä sivulla on kerrottu, sinun tulee kääntyä lääkärin puoleen. Tämä nimittäin tarkoittaa, että säännöllistä opioiditausta-kipulääkitystäsi on muutettava.

Älä muuta Instanyl®-lääkkeen tai muiden kipulääkkeidesi annostusta omin päin. Mahdolliset muutokset on tehtävä yhteistyössä lääkärin kanssa.

HUOM.:

- Instanyl® ei ole samanlainen lääke kuin mahdollisesti aiemmin käyttämäsi fentanyylivalmisteet. Noudata aina lääkärin antamia ohjeita Instanyl®-lääkkeen käytössä.
- Instanyl®-lääkettä on saatavana kolmena eri vahvuutena. Jokaisen vahvuuden pakkauksissa on eri värikoodi. Sinä ja lääkärisi olette ehkä kokeilleet eri vahvuuksia Instanyl®-lääkkeestä. On kuitenkin tärkeää, että käytät ainoastaan sitä vahvuutta, jonka lääkäri on katsonut toimivan parhaiten läpilyöntikipukohtauksesi hoidossa.
- **Käytä ainoastaan sitä vahvuutta, jonka lääkäri on sanonut olevan sinulle sopiva juuri nyt.**

Instanyl®-lääkkeen mahdollisista haittavaikutuksista kerrotaan myöhemmin tässä potilasoppaassa sekä lääkkeen mukana toimitettavassa pakkausselosteessa. Tutustu kyseisiin tietoihin. Keskustele lääkärin kanssa, jos haittavaikutukset huolestuttavat sinua.

Miten Instanyl®-lääkettä säilytetään?

- Säilytä alle 30 °C. Ei saa jäätyä.
- Instanyl® voi olla haitallinen lapsille, ja se voi jopa johtaa kuolemaan. Pidä Instanyl®-lääke poissa lasten näkyviltä ja ulottuvilta.
- Jos lapsi silti on vahingossa päässyt käsiksi instanyl®-lääkkeeseen, tai joutunut minkäänlaiseen kosketukseen sen kanssa, lapsi on välittömästi toimitettava lääkärin hoitoon.
- Monta annosta sisältävä Instanyl®-nenäsumutepullo:
 - Pidä aina Instanyl®-nenäsumutepullo lapsiturvallisessa laatikossaan ja pystyasennossa annostelukertojen välissä.
- Säilytä aina Instanyl®-nenäsumutepullo ja lapsiturvallinen laatikko pystyasennossa. Jos sinulla on jotain kysyttävää Instanyl®-lääkkeen säilyttämisestä, käänny lääkärin tai apteekkihenkilökunnan puoleen.

HUOM.: Jotkut henkilöt väärinkäyttävät opioideja, kuten Instanyl®-lääkkeen sisältämää vaikuttavaa ainetta. Varmista, että sinä tai vastuuntuntoinen hoitajasi olette ainoat, jotka pääsevät käsiksi Instanyl®-lääkkeeseen ja saavat käsitellä sitä.

Miten hävitän Instanyl®-pakkaukset?

- Sinun on palautettava kaikki nenäsumutepullot (niin käyttämättömät, osittain käytetyt kuin tyhjätkin) apteekkiin asianmukaista ja paikallisten vaatimusten mukaista hävittämistä varten.

Kuten kaikkien vahvojen kipulääkevalmisteiden osalta, sinun tulee kääntyä lääkärin tai apteekkihenkilökunnan puoleen, jos sinulla on jotain kysyttävää Instanyl®-lääkkeen oikeanlaisesta hävittämisestä.

MITÄ INSTANYL® ON? MITEN SITÄ KÄYTETÄÄN?

Miten minun tulee käyttää monta annosta sisältävää Instanyl®-nenäsumutepulloa?

Jos Instanyl®-nenäsumutepullosi näyttää tältä, seuraavat ohjeet ovat sinua varten.

Jos nenäsumutepullosi sen sijaan on eri näköinen, lääkäri on saattanut määrätä sinulle Instanyl®-sumutetta kerta-annospakkauksissa. Pyydä tällöin lääkäriltä kerta-annospakkauksessa toimitettavan Instanyl®-lääkkeen käyttöopasta.

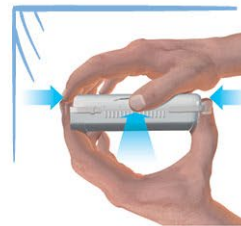
Miten avaan lapsiturvallisen laatikon?

1. Muista poistaa avaamisen osoittava sinettiiliuska, kun avaat lapsiturvallisen laatikon ensimmäistä kertaa. Voit pyytää apua apteekkihenkilökunnalta tai sinua hoitavalta henkilöltä, jos sinetin poisto on sinulle vaikeaa.

2. Pidä lapsiturvallinen laatikko toisessa kädessäsi, aseta peukalosi ja keskisormesi laatikon sivuilla olevien muoviläppien päälle, ja paina sisäänpäin.

3. Aseta samalla toisen kätesi peukalo laatikon etupuolella olevaan, raidoilla merkittyyn kohtaan ja paina sisäänpäin. Jatka kaikkien näiden kohtien painamista.

4. Avaa kansi kokonaan.

Miten suljen lapsiturvallisen laatikon?

1. Kun olet ottanut annoksen, aseta nenäsumutepullo takaisin laatikon sisällä olevaan telineeseen.

2. Varmistaaksesi että laatikko sulkeutuu turvallisesti, sinun on huolehdittava siitä, että sivuilla sijaitsevat läpät asettuvat takaisin niille tarkoitettuihin koloihin.

3. Paina tiukasti kantta takaisin paikoilleen, kunnes sivuilla sijaitsevat painikkeet napsahtavat kiinni.

MITÄ INSTANYL® ON? MITEN SITÄ KÄYTETÄÄN?

Uuden Instanyl® nenäsumutepullon käyttöönotto

Kun otat uuden Instanyl® nenäsumutepullon käyttöön, on sumutepullo saatettava käyttövalmiiksi.

1. Annostele lääkettä tilassa, jossa on hyvä ilmanvaihto.
2. Poista sumutepullon suojakorkki.

3. Tartu sumutepulloon siten, että peukalosi on pullon pohjassa ja etu- sekä keskisormesi sumutepullon kärjen kummallakin puolella.
4. Varo osoittamasta sumutepullon kärkiosalla kohti silmiäsi tai kasvojasi. Älä myöskään osoita kärkeä kohti muita ihmisiä tai sellaisia pintoja, joihin joku muu (etenkin lapsi) saattaa koskea.
5. Paina sumutepumppua 3 tai 4 kertaa, kunnes siitä vapautuu tasaista, hienojakoista lääkesumua. Tätä kutsutaan sumutepumpun käyttövalmiiksi saattamiseksi.
6. Jos et ole käyttänyt Instanyl-valmistetta yli seitsemään päivään, nenäsumute on valmisteltava uudestaan käyttöön painamalla sumutetta kerran ilmaan ennen seuraavan annoksen ottamista.

Ennen jokaista käyttökertaa

1. Niistä nenäsi, jos se tuntuu tukkoiselta tai sinulla on flunssa.
2. Seiso tai istu pystyasennossa.
3. Poista sumutepullon suojakorkki.
4. Pidä sumutepullo kädessäsi siten, että peukalosi on pullon pohjassa ja etu- sekä keskisormesi sumutepullon kärjen kummallakin puolella.

Monta annosta sisältävän sumutepullon käyttö

1. Taivuta päätäsi hieman eteenpäin.
2. Sulje toinen sieraimesi sormella ja vie nenäsumutepullon kärki toiseen sieraimeen (noin 1 cm:n syvyyteen). Voit valita kumman sieraimen haluat.
3. Paina pumppua **nopeasti kokonaan alas** kerran ja hengitä samalla nenän kautta sisään. Huolehdi siitä, että varmasti painat pumpun pohjaan asti. Et ehkä tunne annosta nenässäsi, mutta olet saanut annoksen, kun olet painanut pumppua.
4. Jos riittävän kivunlievityksen saavuttamiseksi tarvitset toisen annoksen 10 minuutin kuluttua, sinun on annosteltava tämä toinen annos toiseen sieraimeesi.

MITÄ INSTANYL® ON? MITEN SITÄ KÄYTETÄÄN?

Jokaisen käyttökerran jälkeen

1. Ota Instanyl®-pumppupullon kärki sieraimestasi.
2. Pyyhi pumppupullon kärki puhtaalla paperilla ja heitä paperi pois.
3. Aseta suojakorkki takaisin paikoilleen.
4. Siirrä sumutepullo takaisin lapsiturvalliseen laatikkoonsa ja säilytä laatikko turvallisessa paikassa.
5. Jos Instanyl®-lääkkeesi käytössä tulee yli viikon tauko, sinun on valmistettava sumutepumppu uudelleen käyttöön ennen seuraavan annoksen ottoa sumuttamalla lääkettä ilmaan yhden painalluksen verran.

Jos Instanyl®-sumutteen kärki on tukossa tai se ei muuten toimi asianmukaisesti

- Jos sumutepullon kärki on tukossa, osoita se poispäin itsestäsi (ja muista ihmisistä tai pinnoista, joihin joku saattaa koskea) ja paina napakasti pumppua poistaaksesi mahdolliset tukokset.
- Jos pullo ei edelleenkään toimi, käänny apteekkihenkilökunnan puoleen. **Älä koskaan yritä korjata pumppumeکانismia omin päin, äläkä pura pumppua osiin**, sillä tämä voi johtaa siihen, että pumpusta jatkossa vapautuu vääränkokoisia annoksia.

Kaikki nenäsumutepullot, niin käyttämättömät, kokonaan kuin osittainkin käytetyt, on palautettava apteekkiin asianmukaista hävittämistä varten, kun lääkettä ei enää tarvita.

ANNOSSEURANTAKORTTI

Miten tiedän montako annosta olen käyttänyt?

On tärkeää, että tiedät montako Instanyl®-annosta olet ottanut, sillä:

- Ei ole turvallista hoitaa useampaa kuin 4 läpilyöntikipukohtausta vuorokaudessa.
- Sinun on hyvä tietää, milloin sumutepullosi on lähes tyhjä, jotta ajoissa voit ilmoittaa lääkärillesi tarvitsevasi uuden lääkemääräyksen.

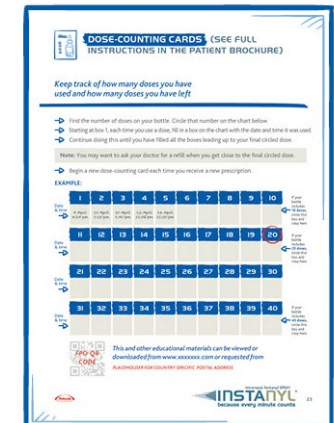
Mistä annosseurantakortteja saa?

Annosseurantakortti löytyy Instanyl®-nenäsumutepullon paketista.

Vaihtoehtoisesti voit käyttää tässä potilasoppaassa olevaa seurantakorttia tai netistä löytyvää versiota.

Jos et onnistu löytämään annosseurantakorttia, pyydä kopiota kortista apteekkihenkilökunnalta tai lääkäriltä. Instanyl®-pakkauksesta löytyy myös yksinkertainen apuväline lääkeannosten laskemiseen.

Jos et pysty käyttämään annosseurantakorttia, sinun on varmistettava, että pidät kirjaa ottamistasi annoksista jollakin muulla tavoin. Pyydä tarvittaessa apua ystävältä tai hoitajalta. Kerro lääkärille, apteekkihenkilökunnalle tai jollekin toiselle hoitotiimisi jäsenelle, jos epäilet, ettet itse pysty pitämään annoksista kirjaa. He voivat auttaa sinua keksimään keinon annosten seurantaan.

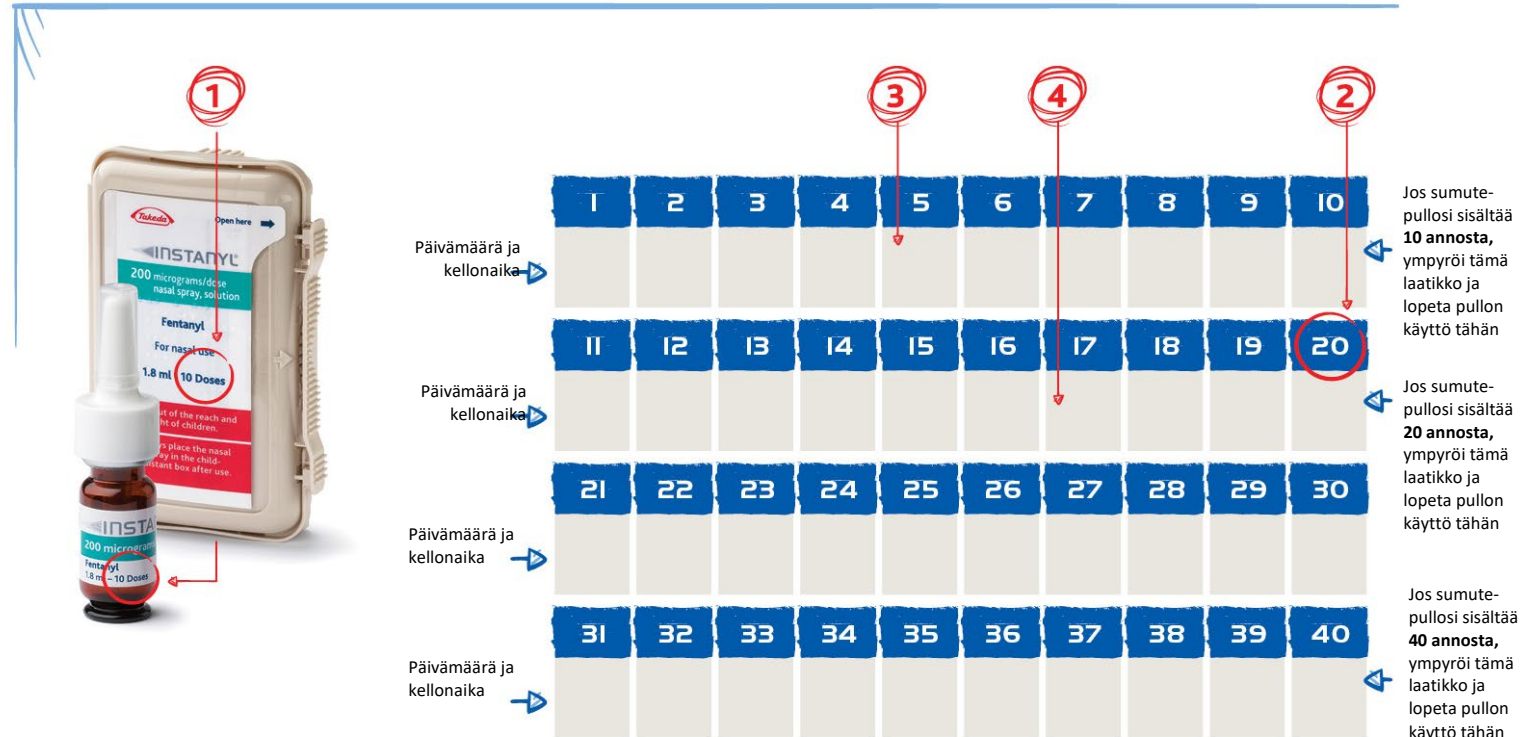

Annosseurantakortti

Miten annosten seurantakorttia täytetään?

1. Tarkista Instanyl®-nenäsumutepakkauksestasi montako annosta pullosi sisältää. Annosten lukumäärä on joko 10, 20 tai 40. Lukumäärä ilmoitetaan sekä laatikossa että sumutepullon etiketissä (ks. kuvat oikealla).
2. Ympyröi vastaava luku annosten seurantakortissa. Jos sinulle on esim. määrätty 20 annosta sisältävä pakkaus, ympyröi numeron 20.
3. Joka kerta, kun otat annoksen (yhden suihkauksen) sinun tulee täyttää ottopäivämäärä ja kellonaika annoksen järjestyslukua vastaavaan kohtaan.
HUOM.: Haluat ehkä pyytää uutta lääkemääräystä lääkäriltä, kun pullosi sisältö on lähestymässä loppuaan (ympyröityä annoslukua).
4. Vaihda annosten seurantakortti uuteen aina, kun aloitat uuden sumutepullon käytön.

Jos sumutepullosi sisältää **10 annosta**, ympyröi tämä laatikko ja lopeta pullon käyttö tähän

Jos sumutepullosi sisältää **20 annosta**, ympyröi tämä laatikko ja lopeta pullon käyttö tähän

Jos sumutepullosi sisältää **40 annosta**, ympyröi tämä laatikko ja lopeta pullon käyttö tähän

Miksi on niin tärkeää seurata lääkärin antamia ohjeita liittyen Instanyl®-lääkkeen käyttöön?

Instanyl®-lääkkeen oikeanlainen käyttö voi auttaa lievittämään syövän läpilyöntikipujasi. Instanyl®-lääkettä saa käyttää ainoastaan läpilyöntikipukohtausten hoitoon. Taustakipujesi hoitoon sinulla on jo muuta opioidilääkitystä käytössäsi.

Instanyl® on vahva lääke, ja sitä voi määrätä lääkäri, jolla on kokemusta syöpäkipujen hoidosta vahvojen opioidien avulla.

Miten voin vähentää lääkkeiden käyttöön liittyviä riskejä, kun kärsin syöpäkipuista?

Syövästä kärsivät potilaat joutuvat usein käyttämään montaa eri lääkettä. Kaikilla lääkkeillä voi olla haittavaikutuksia.

Lääkäri ja apteekkihenkilökunta voivat auttaa sinua ymmärtämään, mitä voi olla odotettavissa minkäkin lääkkeen käytön yhteydessä. He voivat myös keskustella kanssasi siitä, miten sinun parhaiten tulisi käyttää eri lääkkeitäsi ja hoitaa kipujasi syövän hoidon yhteydessä.

Keskustele lääkärin tai apteekkihenkilökunnan kanssa, jos sinulla on jotain kysyttävää Instanyl®-lääkkeen käytöstä.

Minkälaisia haittavaikutuksia Instanyl®-lääke voi aiheuttaa?

Täydellinen luettelo mahdollisista haittavaikutuksista löytyy Instanyl®-lääkkeen pakkausselosteesta, mutta muutamia mahdollisia haittavaikutuksia ovat esim.:

- Ummetus.
- Raukeus.
- Huimaus.
- Päänsärky.
- Kurkun ärsytys.
- Pahoinvointi.
- Oksentelu.
- Punoitus.
- Voimakas lämmön tunne.
- Hyvin runsas hikoilu.
- Lääkkeen vääränlainen käyttö (voi johtaa vakaviin ongelmiin, kuten väärinkäyttöön, riippuvuuteen, yliannostukseen ja kuolemaan).

Ilmoita kaikista epäilyistä haittavaikutuksista Fimeaan:
www-sivusto: www.fimea.fi;
Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus Fimea,
Lääkkeiden haittavaikutusrekisteri, PL 55, 00034 FIMEA,
tai Takedalle osoitteeseen AE.FIN@takeda.com.

Miten tiedän, tuleeko minun olla huolissani mahdollisesta opioidien vääränlaisesta käytöstä, väärinkäytöstä tai riippuvuudesta?

Tämänkaltainen lääkitys voi herättää sinussa huolen, että saatat tulla opioidiriippuvaiseksi. Tämä on hyvin yleinen huolenaihe, joten keskustele siitä lääkärin tai apteekkihenkilökunnan kanssa.

Haluat ehkä keskustella heidän kanssaan mm. seuraavista seikoista:

Vääränlainen käyttö voi olla:

- Instanyl®-lääkkeen otto mihin tahansa muuhun kuin syövän läpilyöntikivun hoitoon.
- Instanyl®-lääkkeen käyttö huumaustarkoituksessa.
- Jollekin toiselle henkilölle määrätyn lääkkeen käyttö.
- Useampien annosten otto kuin mitä lääkäri on määrännyt.
- Liian lyhyt annosväli.

Merkkejä siitä, että sinulla on opioidilääkkeiden käyttöön liittyviä ongelmia voivat olla:

- Otat enemmän opioidilääkettä kuin mitä lääkäri on sinulle määrännyt.
- Haluaisit lopettaa opioidien käytön, mutta koet, ettet pysty.
- Koet halua/tarvetta käyttää opioidia.
- Opioidien käyttö vaikuttaa työhösi, kotielämäsi tai sosiaaliseen kanssakäymiseesi.
- Koet epämiellyttäviä oireita, jos et ota opioidilääkettä.

Jos koet tämäntapaisia oireita, keskustele lääkärin kanssa niistä. Lääkäri voi selittää tilanteen ja auttaa sinua huolenaiheidesi kanssa. Tavoitteena on aina varmistaa paras ja tehokkain mahdollinen syöpähoito. Kun käytät kipulääkkeitä sinulle annettujen ohjeiden mukaisesti, ne auttavat sinua jatkamaan mahdollisimman normaalia elämää. Kun ymmärrät omaa kehoasi ja sinulle määrättyjen hoitojen tavoitetta, tämä voi myös edesauttaa terveydentilaasi.

Miten voin välttyä vääränlaiselta Instanyl®-lääkkeen käytöltä ja riippuvuudelta?

On tärkeä tunnistaa ne potilaat, joilla on tavallista suurempi riski vääränlaiselle käytölle.

Riski voi olla tavallista suurempi henkilöillä

- **jotka aiemmin ovat kokeneet ongelmia minkä tahansa aineen käytössä tai joiden lähisuvussa on ilmennyt ongelmia.** Tällaisia ongelmia voivat esim. olla lääke- tai alkoholiriippuvuus.
- **jotka polttavat.**
- **joilla on tiettyjä muita sairauksia.** Tällaiset sairaudet voivat esim. olla mielialaan liittyvät häiriöt ja vaikeudet (masennus, ahdistuneisuus, persoonallisuushäiriö). Tähän ryhmään voivat myös kuulua henkilöt, jotka parhaillaan saavat hoitoa psyykkiseen sairauteen.

Kerro lääkärille, jos jokin edellä mainituista koskee sinua. Lääkäri voi auttaa sinua hallitsemaan kipujasi ja käyttämään Instanyl®-lääkettäsi oikealla tavalla.

Instanyl®-lääkkeen käyttöön liittyvien riippuvuusongelmien riskiä voi kaikista parhaiten välttää noudattamalla seuraavia ohjeita:

1. Käytä Instanyl®-lääkettä juuri siten kuin lääkäri on määrännyt.
 - Hyödynnä annosseurantakorttia tai kirjaa käyttämäsi Instanyl®-annokset jollakin toisella tavalla.
2. Käännä heti lääkärin puoleen, jos kipusi ei pysy hallinnassa tai olet huolissasi jostakin oireestasi tai lääkkeiden käytöstäsi.

Keskustele lääkärin tai apteekkihenkilökunnan kanssa, jos olet huolissasi tai sinulla on kysyttävää opioidilääkkeiden käyttösi liittyen. Jos sinulla on jokin kiireellinen kysymys, ota yhteys sinulle annettuun tukipuhelimen numeroon ja hakeudu lääkärin hoitoon.

Miten minun tulee keskustella Instanyl®-lääkkeen haittavaikutuksista, vääränlaisen käytön ja väärinkäytön tai riippuvuuden riskeistä lääkärin kanssa?

- Sinun on ensinnäkin hyvä muistaa, että lääkärin tehtävänä on auttaa sinua pärjäämään kipujesi ja lääkkeiden käyttöön liittyvien mahdollisten huolenaiheidesi kanssa. Lääkäri ei tuomitse sinua. Keskustele rohkeasti pieniltäkin tuntuvista huolenaiheistasi.
- Keskustele lääkärin kanssa siitä, miten kaikki eri lääkkeesi toimivat yhdessä ja miten ne parhaiten voivat lievittää kipujasi.
- Kerro avoimesti ja rehellisesti kokemistasi haittavaikutuksista. Muista, että tavoitteena on lievittää kokemasi kivut mahdollisimman vähäisillä haittavaikutuksilla.
- Älä pelkää tai häpeä esittää kysymyksiä. Kipusi on ainutlaatuinen, joten niin on tarvitsemasi hoitokin.
- Esitä jatkokysymyksiä kunnes tunnet olevasi varma siitä, että osaat käyttää Instanyl®-lääkettäsi oikein.

Muista: Koskaan ei ole väärin pyytää apua. Lääkäri ja apteekkihenkilökunta voivat auttaa ja neuvoa sinua. Voit aina hakea lisäapua syöpäkipujesi hoitoon.

Huomautus syöpäpotilaan hoitajalle

Jotta hoidosta aiheutuvat haittavaikutukset pysyisivät mahdollisimman lievinä, keskustele lääkkeiden käytöstä lääkärin tai muun ammattihoitohenkilökunnan kanssa. Lue myös Instanyl®-lääkkeen pakkauksessa oleva pakkausseloste.

Käänny lääkärin puoleen, jos sinulla on jotain kysyttävää Instanyl®-lääkkeestä tai jos sinulla on jokin huolenaihe liittyen tämän lääkkeen käyttöön.

Sähköinen versio tästä potilasoppaasta löytyy osoitteesta www.takeda.com/fi-fi/takedan-toiminta/tuotekohtainen-riskienminimointimateriaali/. Sieltä löytyy myös videoversio tästä oppaasta ja muuta hyödyllistä materiaalia.

Haluat ehkä tehdä omia muistiinpanoja tai merkitä muistiin ne kysymykset, jotka haluat esittää lääkärille Instanyl®-lääkkeestä. Ota nämä muistiinpanot mukaasi seuraavalle lääkärinkäynnille ja keskustele huolenaiheistasi lääkärin kanssa.
